

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії
спеціальності "Комп'ютерні науки"
протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

 Олександр КНИГІНЦЬКИЙ

Силабус навчальної дисципліни
«ФІЗИКА»

Освітній рівень:	початковий рівень (фаховий молодший бакалавр)
Галузь знань:	10 Природничі науки
Спеціальність:	101 Екологія
Освітня програма:	Екологія
Форма навчання:	денна

ЛЬВІВ
2024

1. Загальна інформація	
Назва курсу	Фізика
Адреса викладання курсу	Природничо-педагогічне відділення ВСП «ПФК ЛНУ», вул. Ген. Тарнавського 107, м. Львів, 79016, Україна
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Спеціальності "Комп'ютерні науки"
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 - "Природничі науки" 101 - "Екологія"
Викладач (-і)	Кнігініцький О.В.
Контактні дані викладача	oleksandr.knihinitskyu@lnu.edu.ua
Обсяг дисципліни	3 кредити
Консультації	Проводяться відповідно до графіку у корпусі по вул. Ген. Тарнавського, 107, ауд.306. Також проводяться он-лайн консультації на платформі Zoom.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/physics
2. Інформація про курс	
Обов'язковий освітній компонент ОПП викладається для студентів I-го курсу спеціальності 101 "Екологія" впродовж другого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською КредитноТрансферною Системою ECTS)	
3. Коротка анотація до курсу	
Вивчення дисципліни "Фізика" забезпечує формування у студентів загальних та професійно-орієнтованих компетентностей. Курс розроблено таким чином, щоб поглибити існуючі у здобувачів знання із загальної фізики та покращити відповідні практичні навички у даній галузі.	
4. Мета та цілі курсу	
Мета	Мета вивчення основної дисципліни "Фізика" – ознайомити студентів із основними поняттями і законами фізики та принципами і методами досліджень явищ природи
Цілі	Сформувати у студентів вміння ефективно використовувати здобуті під час вивчення курсу фізики знання в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – спільні розробки), творче індивідуальне завдання, дискусія, демонстраційні експерименти, використання технічних засобів навчання; робота в системі Moodle, побудова електронного навчання як простору прояву пізнавальних ініціатив.
Очікувані результати навчання	У результаті вивчення даного курсу студент повинен знати: • основні закони фізики;

	•стан розвитку сучасної фізики та загальноприйняті підходи до пояснення природних явищ; •головні фізичні гіпотези; вміти: •використовувати відповідні постулати та закони при розв'язуванні конкретних фізичних задач; •застосовувати математично-аналітичні підходи при описі фізичних процесів і явищ; •пояснювати відомі явища природи з точки зору фізики.
Програмні компетентності	Інтегральна компетентність: Здатність до адаптивності та комунікабельності, побудови спілкування з суб'єктами освітнього процесу на принципах гуманізації й довіри; Володіння основами професійної мовленнєвої культури; Здатність адекватно поводитися в медіа-інформаційному середовищі; Загальні компетентності: ЗК1. Знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Спеціальні (фахові) компетентності: ФК2. Розуміння методик екологічних досліджень. Програмні результати навчання: ПРН8. Проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	34
практичні	17
самостійна робота	39
6. Тематика курсу	
Теми	Змістовий модуль 1. Механіка Тема 1. Кінематика. Тема 2. Основи динаміки. Тема 3. Динаміка обертового руху твердого тіла.

	Тема 4. Закони збереження. Тема 5. Механіка рідин. Змістовий модуль 2. Молекулярна фізика і термодинаміка Тема 6. Основи молекулярної фізики. Тема 7. Кінетична теорія газів. Тема 8. Основи термодинаміки. Змістовий модуль 3. Електрика і магнетизм Тема 9. Електростатика. Тема 10. Постійний електричний струм. Тема 11. Основи магнітостатики. Змістовий модуль 4. Оптика Тема 12. Природа світла. Інтерференція світлових хвиль. Тема 13. Дифракція світла. Тема 14. Геометрична оптика.
Підсумковий контроль, форма	залік
Ключові слова	Кінематика, динаміка, статика, молекулярна фізика, термодинаміка, електрика, магнетизм, оптика.
Пререквізити	Для успішного вивчення курсу студенту знадобляться знання з таких дисциплін, як: - математичний аналіз; - алгебра і геометрія; - хімія.
7. Рекомендована література	
Література для вивчення дисципліни	1. Кучерук І.М., Горбачук І.Т., Луцик П.П. Загальний курс фізики. У 3-х т. Т.1. Механіка. Молекулярна фізика і термодинаміка. - Київ, Техніка, 1999 - 536 с. 2. Кучерук І.М., Горбачук І.Т. Загальна фізика: Електрика і магнетизм. (За заг. ред. В.Й.Сугакова) – Київ, Вища школа, 1990 - 368с. 3. Кучерук І.М., Дущенко В.П. Загальна фізика: Оптика. Квантова фізика. - Київ, Вища школа, 1991 - 464с. 4. David Homer, William Heathcote, and Maciej Pietka. Physics. Course companion. - Oxford University Press, Printed in Italy by Rotolito SpA, 2023 - 720 p.

	5. Лопатинський І. Є., Зачек І. Р., Юр'єв С. О. та ін. Збірник задач з фізики. - Львів, Видавництво Львівської політехніки, 2016. - 244 с.
Інфоресурси	https://global.oup.com/education/?region=international https://www.hoddereducation.com/subjects/ib-diploma/products/16-18/physics-for-the-ib-diploma-third-edition https://oxfordsummercourses.com/articles/best-physics-books-to-read/ https://pifagor-school.com.ua/ https://stimul.kiev.ua/ https://buki.com.ua https://www.udemy.com https://www.cambridge.org/highereducation/subjects/physics-and-astronomy https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка
8. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Поточний контроль знань протягом одного семестру включає в себе оцінку за роботу на лекційних та практичних заняттях, а також самостійну роботу. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, з них до 50 балів - семестрова сума і до 50 балів - оцінка за залік. Бали нараховуються за такими видами робіт з наступним співвідношенням: • написання 2-х контрольних: 25% семестрової оцінки кожна; максимальна сумарна кількість балів 25. • написання та захист колоквіуму: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 10. • відвідування, робота в аудиторії, виконання домашніх завдань 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15 (у пропорції 5:5:5). Підсумкова семестрова кількість балів: до 50.
Академічна добросовісність	Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Списування та втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в написанні завдань є підставою для їх незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.
Відвідування занять	Відвідування є невід'ємною складовою навчання. Передбачається, що всі студенти будуть присутніми на усіх лекційних та практичних заняттях курсу. Студенти повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-яко-

	му випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів визначених для виконання всіх видів робіт, передбачених курсом.
Література	Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях, без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Політика виставлення балів	Враховуються бали, набрані при поточному контролі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичних; забороняється використання мобільних телефонів, планшетів чи інших мобільних пристроїв під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; недопустимими є списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності толеруватися не будуть.
Критерії оцінювання	90 - 100 б. – здобувач повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми, вміє вільно викладати зміст, має глибокі, міцні, систематичні знання всіх питань навчальної дисципліни, розуміє їх значення для своєї професійної підготовки; виконав усі завдання кожної теми та модульного поточного контролю. 81 - 89 б. - здобувач ґрамотно і по суті викладає програмний матеріал, застосовує теоретичні знання при виконанні практичних завдань, однак допускає незначні неточності, засвоїв більшість тем навчальної програми, вміє самостійно викладати зміст всіх питань навчальної дисципліни; виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю. 71 - 80 б. - здобувач добре знає програмний матеріал, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, самостійно обирає метод реалізації, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату, не завжди вміє вільно викладати зміст всіх питань навчальної дисципліни; виконав більшість завдань кожної теми та модульного поточного контролю. 61 - 70 б. – здобувач засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей, припускається неточностей, порушує послідовність у викладі матеріалу, може розв'язувати типові завдання за зразком, але допускає помилки, виконав окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю. 51 - 60 б. - здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні

	тези теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може; відчуває труднощі під час виконання практичних завдань, виконав лише деякі завдання кожної теми та модульного контролю. 21 - 50 б. – здобувач не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, з великими труднощами виконує практичні завдання, знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу; не виконав практичні завдання та завдання модульного поточного контролю. 0 - 20 б. - необхідний повторний курс з навчальної дисципліни.

9. Питання до заліку

На залік виносяться усі теми курсу (див. пункт Теми).

Схема курсу

Тиждень	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Механіка			
1	Тема 1. Кінематика. Механічний рух. Основи векторної алгебри. Траєкторія, шлях, переміщення, швидкість, прискорення. Основні формули рівноприскореного руху.	Лекції – 2 год., самостійна робота – 1 год.	13.02
2-3	Тема 2. Основи динаміки. Закони Ньютона. Центр мас системи та його рух. Закон всесвітнього тяжіння. Вага тіл. Космічні швидкості. Сили тертя, види та типи тертя. Пружні сили. Неінерційні системи відліку. Сила Коріоліса.	Лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	20.02 27.02 20.02
4	Тема 3. Обертальний рух. Динаміка обертального руху твердого тіла. Момент сили. Момент інерції. Момент імпульсу. Теорема Штайнера.	Лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 3 год.	06.03 06.03
5	Тема 4. Закони збереження. Енергія, робота, потужність. Кінетична та потенціальна енергія. Консервативні сили. Закони збереження імпульсу та механічної енергії.	Лекції – 2 год., самостійна робота – 4 год.	08.03
6	Тема 5. Механіка рідин.	Лекції – 2 год.,	13.03

	Закони гідростатики. Гідродинаміка. Рівняння Бернуллі та його застосування. В'язкість рідин.	практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	13.03
Змістовий модуль 2. Молекулярна фізика і термодинаміка			
7	Тема 6. Основи молекулярної фізики. Ідеальний газ. Закони Бойля-Маріотта та Гей-Люссака. Рівняння Клапейрона-Менделєєва.	Лекції – 2 год., самостійна робота – 4 год.	20.03
8	Тема 7. Молекулярно-кінетична теорія. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії. Температура. Функція розподілу Максвелла. Барометрична формула та розподіл Больцмана.	Лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	27.03 27.03
9-10	Тема 8. Основи термодинаміки. Внутрішня енергія. Робота в термодинаміці. Перший закон термодинаміки. Теплоємність газу в ізохорному та ізобарному процесах. Адіабатний процес. Теплові машини. Другий закон термодинаміки.	Лекції – 4 год., практичні заняття – 1 год., самостійна робота – 3 год.	03.04 10.04 10.04
Змістовий модуль 3. Електрика і магнетизм			
11-12	Тема 9. Електростатика. Взаємодія зарядів, закон Кулона. Електричне поле. Теорема Остроградського-Гауса. Потенціал та різниця потенціалів. Провідники в електричному полі. Електростатика діелектриків. Електрична ємність. Конденсатори та типи їх з'єднань. Енергія електричного поля.	Лекції – 4 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 3 год.	17.04 24.04 24.04
13	Тема 10. Постійний електричний струм. Закон Ома. Е.р.с. Робота і потужність електричного струму.	Лекції – 2 год., самостійна робота – 4 год.	01.05
14	Тема 11. Основи магнітостатики. Магнітне поле, закон Ампера. Закон Біо-Савара-Лапласа. Закон повного струму.	Лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 2 год.	08.05 08.05
Змістовий модуль 4. Оптика			
15	Тема 12. Природа світла.	Лекції – 2 год.,	15.05

	Інтерференція світлових хвиль. Кільця Ньютона. Інтерферометри	самостійна робота – 2 год.	
16	Тема 13. Дифракція світла. Дифракція Фраунгофера від щілини. Дифракційні решітки, їх типи і характеристики. Формула Вульфа-Бреггів.	Лекції – 2 год., практичні заняття – 2 год., самостійна робота – 4 год.	22.05 22.05
17	Тема 14. Геометрична оптика. Відбивання і заломлення світла. Побудова зображень у тонкій лінзі. Формули тонкої лінзи. Оптичні прилади та їхня роздільна здатність. Волоконна оптика.	Лекції – 2 год., самостійна робота – 3 год.	29.05

Уклав

/Кнігініцький О.В./